

ТЕМА 8. Витрати виробництва

1. Економічні витрати
2. Витрати короткого періоду часу
3. Витрати довготривалого періоду.
Оптимальний обсяг виробництва
4. Середні витрати довготривалого періоду

Економічні витрати

$$\text{Економічні витрати} = \text{Явні (зовнішні)} + \text{Неявні (внутрішні)}$$

Загальна виручка фірми		
Економічні витрати		Економічний прибуток
Явні	Неявні	
Собівартість продукції	<ul style="list-style-type: none"> · % на власний капітал · Зарплата підприємця · Нормальний прибуток 	
Бухгалтерські витрати	Бухгалтерський прибуток	

Витрати короткого періоду часу

Загальні витрати короткого періоду часу

$$TC(Q) = FC + VC(Q)$$

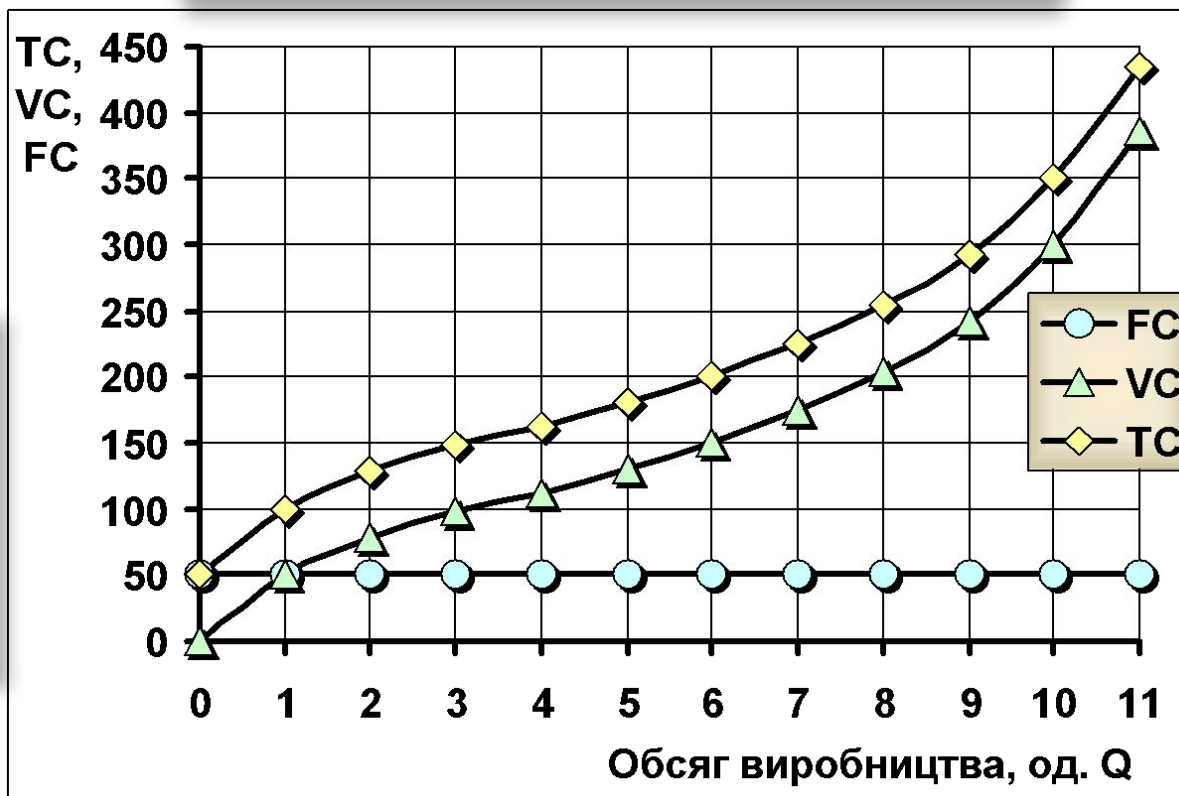

Рис. 8.1
Динаміка
зміни
витрат у
короткому
періоді часу

Витрати короткого періоду часу

Загальні витрати короткого періоду часу

Середні сукупні витрати

$$ATC = \frac{TC}{Q} = \frac{FC}{Q} + \frac{VC}{Q}$$

Витрати короткого періоду часу

Загальні витрати короткого періоду часу

Середні змінні витрати

Середні постійні витрати

$$AVC = \frac{VC}{Q}$$

$$AFC = \frac{FC}{Q}$$

Сума середніх постійних і середніх змінних витрат

$$ATC = AFC + AVC$$

Витрати короткого періоду часу

Загальні витрати короткого періоду часу

Граничні витрати

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$$

характеризують зміну загальних витрат (ΔTC) за зміни обсягу виробництва на одну додаткову одиницю продукції (ΔQ).

Витрати короткого періоду часу

Загальні витрати короткого періоду часу

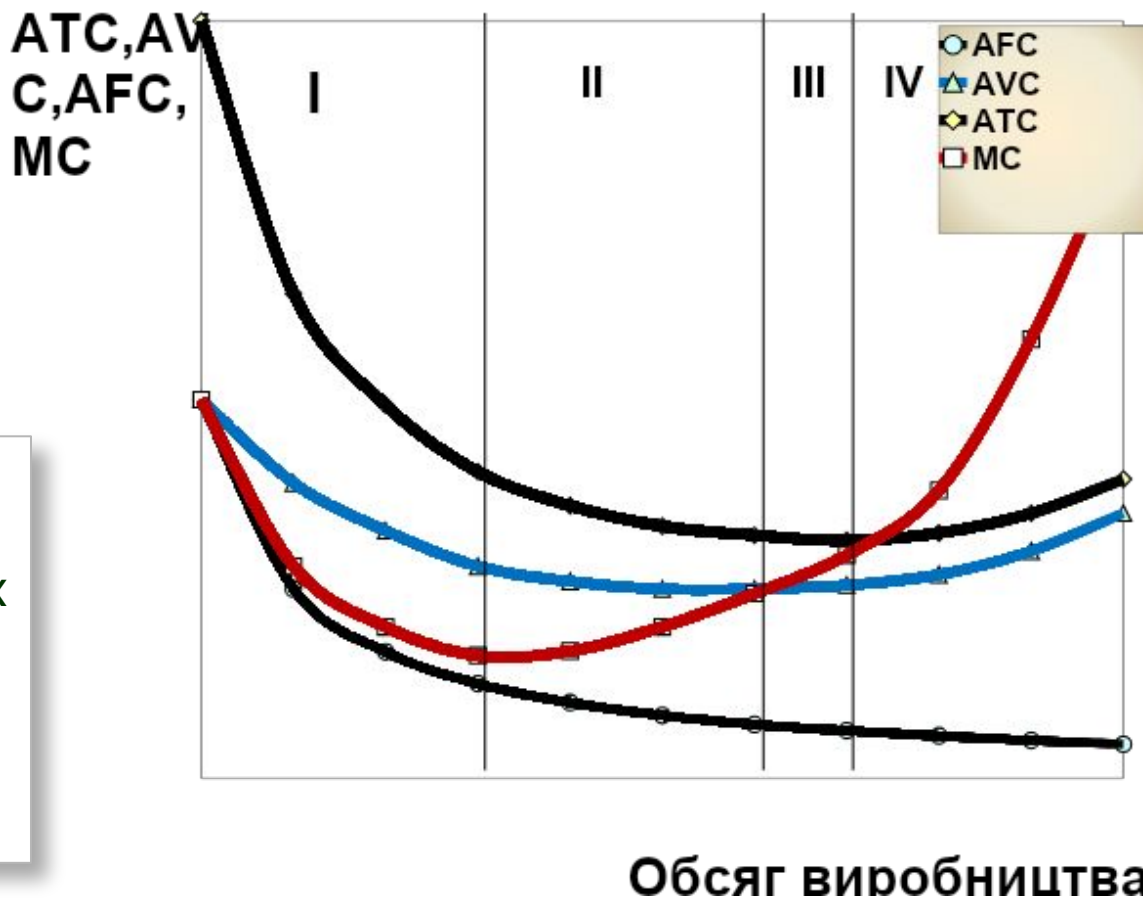

Рис. 8.2
Динаміка
зміни середніх
та граничних
витрат у
короткому
періоді часу

Витрати довготривалого періоду

Загальні витрати при застосуванні двох факторів виробництва

$$TC = K \cdot P_K + L \cdot P_L$$

$$TC=900\ 000; P_K=30\ 000; P_L=15\ 000$$

Інвестовано грошових засобів у капітал, TC	Залучено одиниць капіталу, K	Залишок початкового бюджету	Залучено одиниць праці, L
900 000	30	0	0
0	0	900 000	60
600 000	20	300 000	20
300 000	10	600 000	40

Витрати довготривалого періоду

Загальні витрати при застосуванні двох факторів виробництва

Тангенс куту нахилу
ізокошти

$$\operatorname{tg} = \frac{\frac{TC}{P_K}}{\frac{P_L}{TC}} = \frac{P_L}{P_K}$$

Оптимальний обсяг виробництва

Максимізація обсягу випуску продукції

Потрібно визначити таку комбінацію ресурсів (K, L), яка забезпечує максимальний випуск продукції (Q) за даного рівня витрат ($TC - \text{const}$)

$$\max_{K, L} Q$$

$$TC = \text{const}$$

Оптимальний обсяг виробництва

Максимізація обсягу випуску продукції

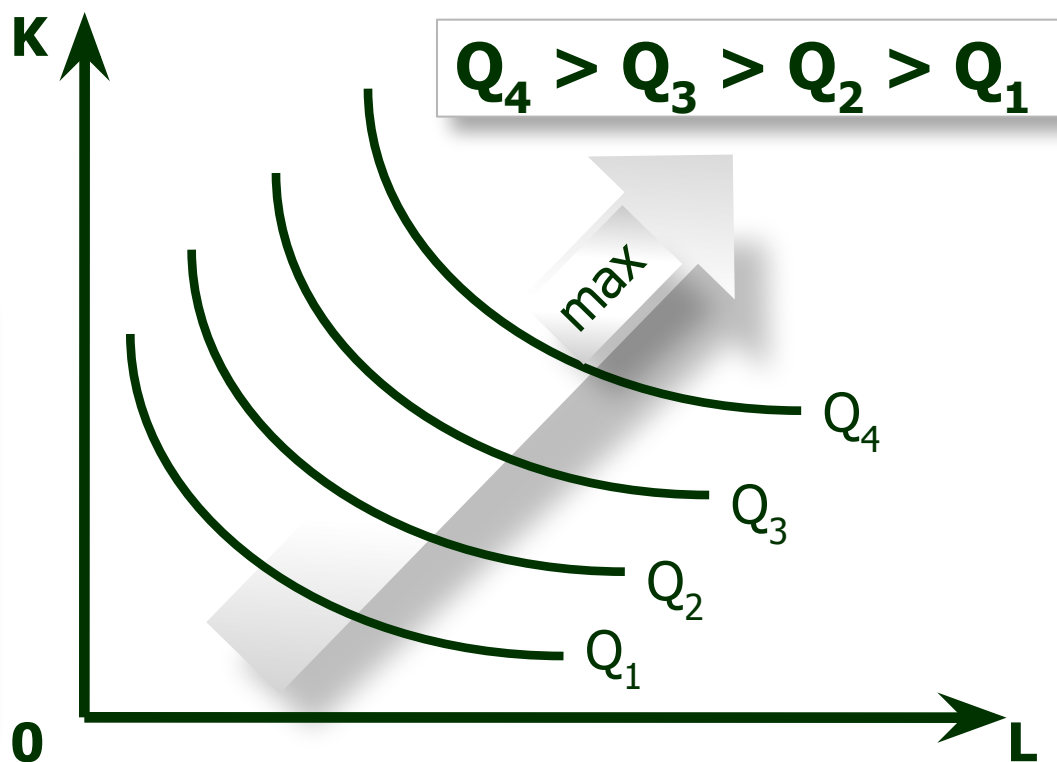

Рис. 8.3
Максимізація
випуску
продукції за
різних
комбінаціях
ресурсів

Оптимальний обсяг виробництва

Максимізація обсягу випуску продукції

Рис. 8.4
Однаковий
рівень витрат
за різних
комбінаціях
ресурсів

Оптимальний обсяг виробництва

Максимізація обсягу випуску продукції

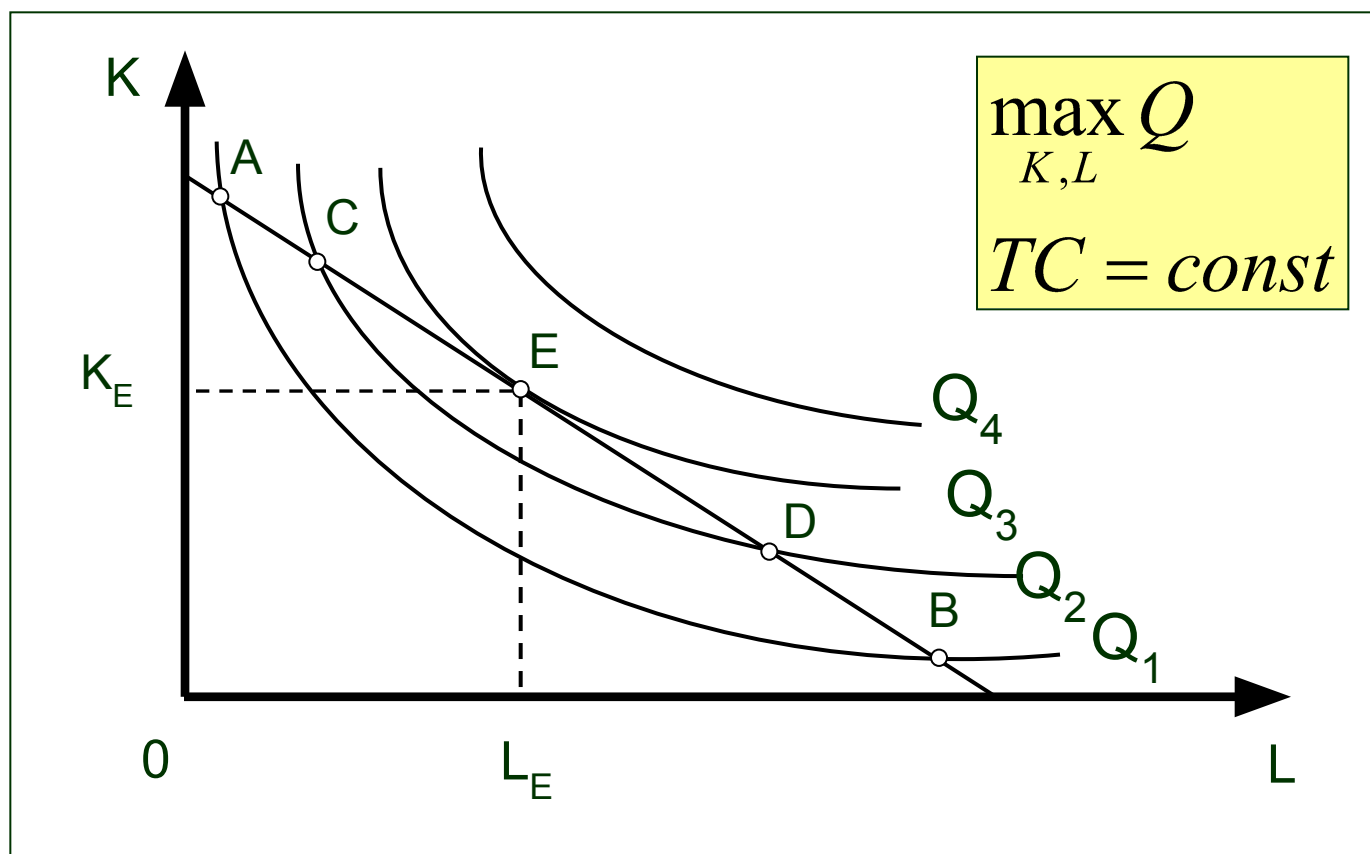

Рис. 8.5
Оптимальна
комбінація
ресурсів за
критерієм
максимізації
випуску
продукції

Оптимальний обсяг виробництва

Мінімізація витрат

Потрібно визначити таку комбінацію ресурсів (K, L), яка забезпечує мінімальні витрати ($TC - \min$) для даного обсягу продукції ($Q - \text{const}$)

$$\min_{K, L} TC$$

$$Q = \text{const}$$

Оптимальний обсяг виробництва

Мінімізація витрат

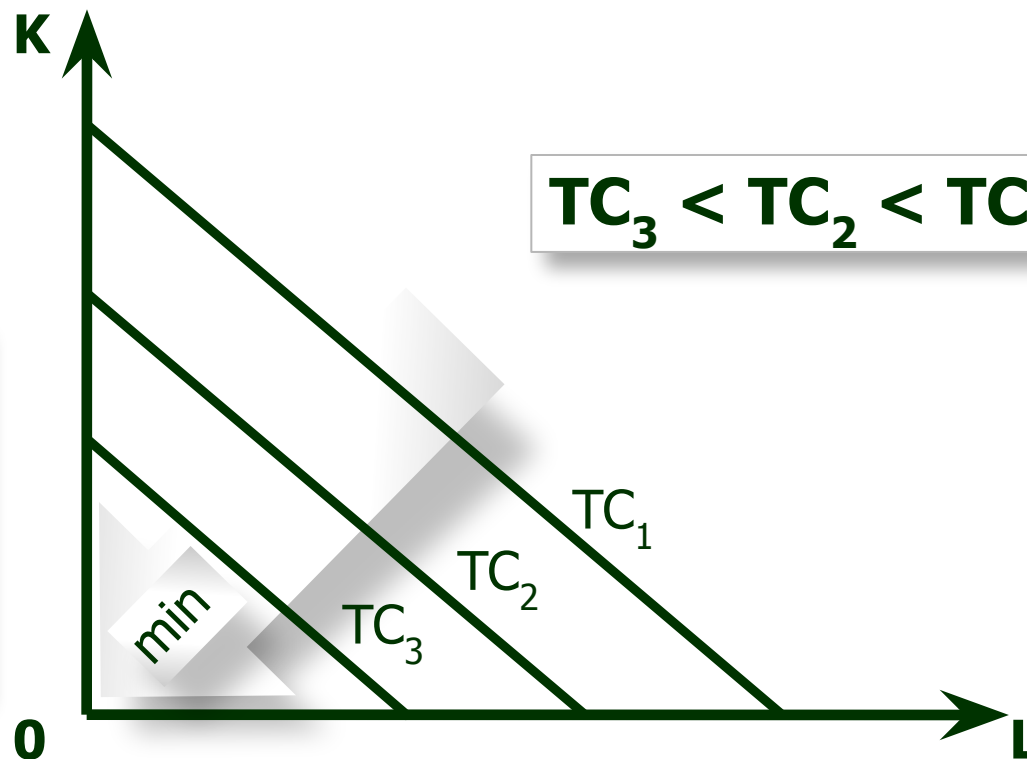

Рис. 8.6
Мінімізація
витрат за
різних
комбінаціях
ресурсів

Оптимальний обсяг виробництва

Мінімізація витрат

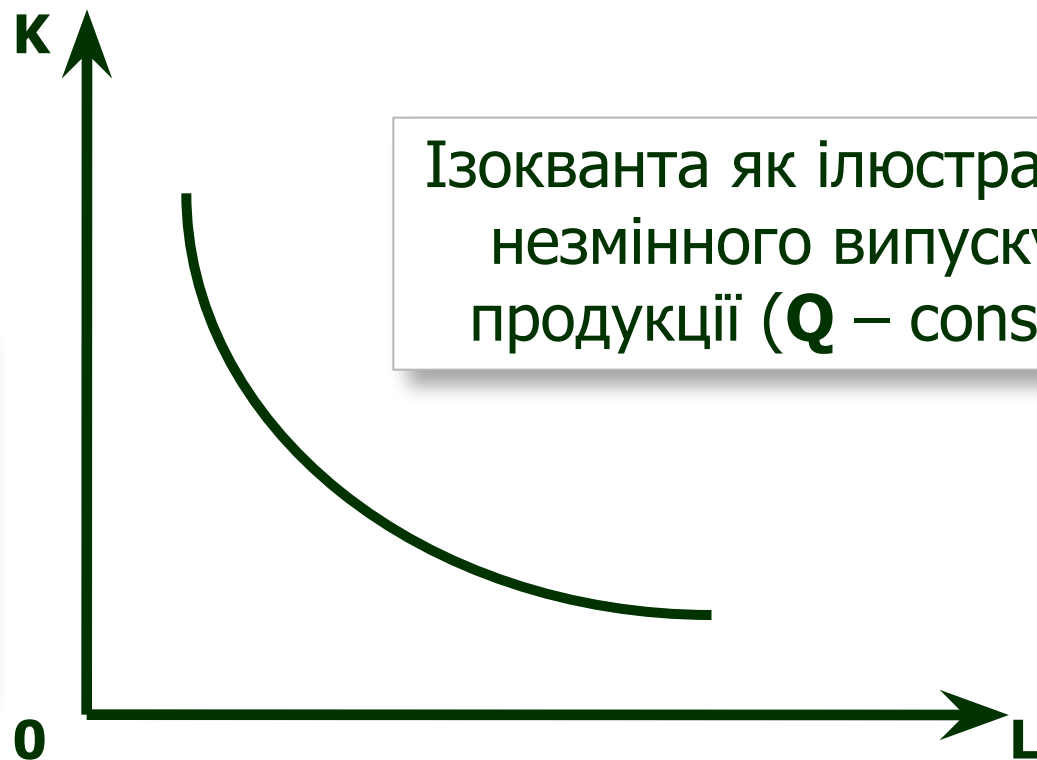

Рис. 8.7
Однаковий рівень витрат за різних комбінаціях ресурсів

Оптимальний обсяг виробництва

Мінімізація витрат

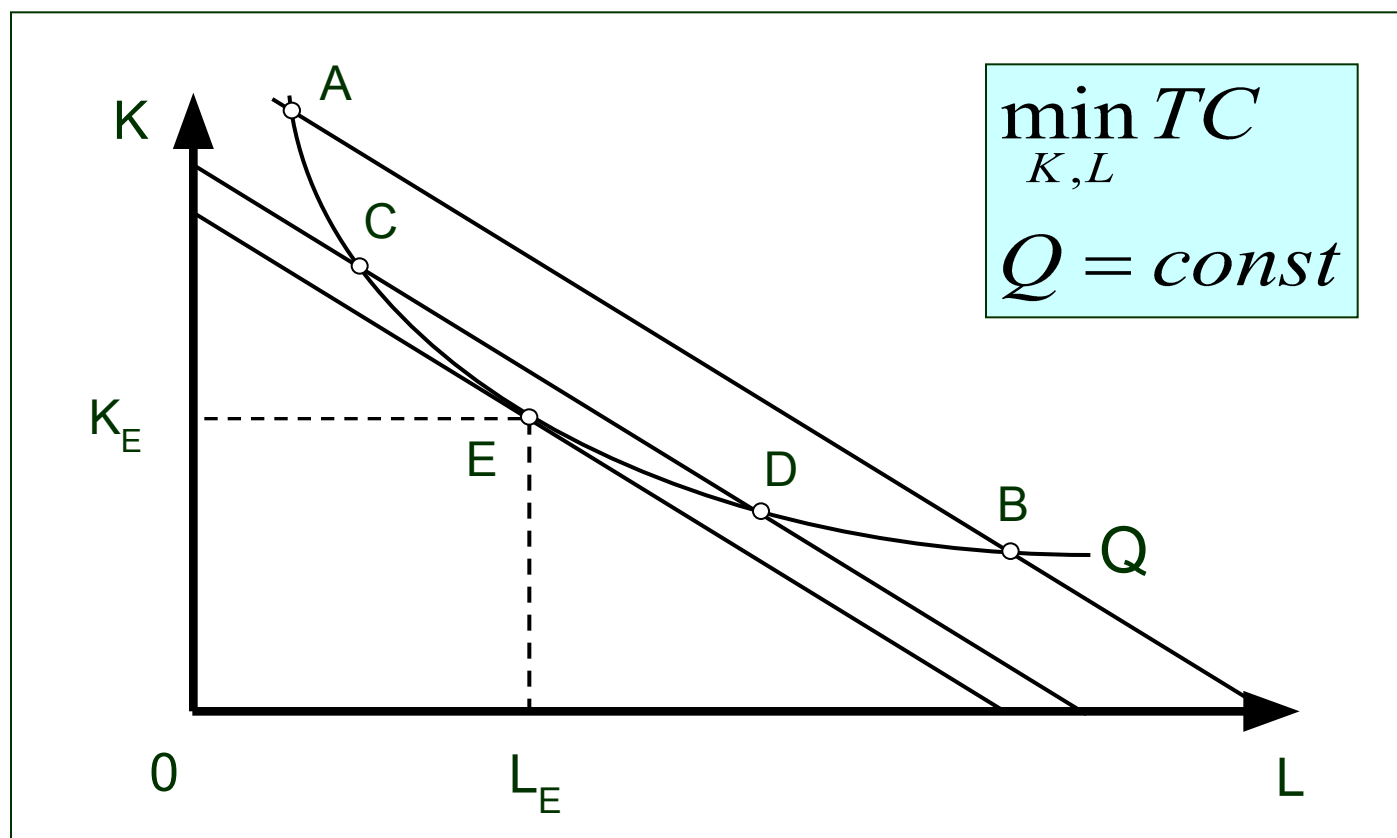

Рис. 8.8
Оптимальна
комбінація
ресурсів за
критерієм
мінімізації
витрат

Оптимальний обсяг виробництва

Умови оптимального використання ресурсів

$$MRTS = -\frac{MP_l}{MP_k} = -\frac{P_l}{P_k} = tg\alpha$$

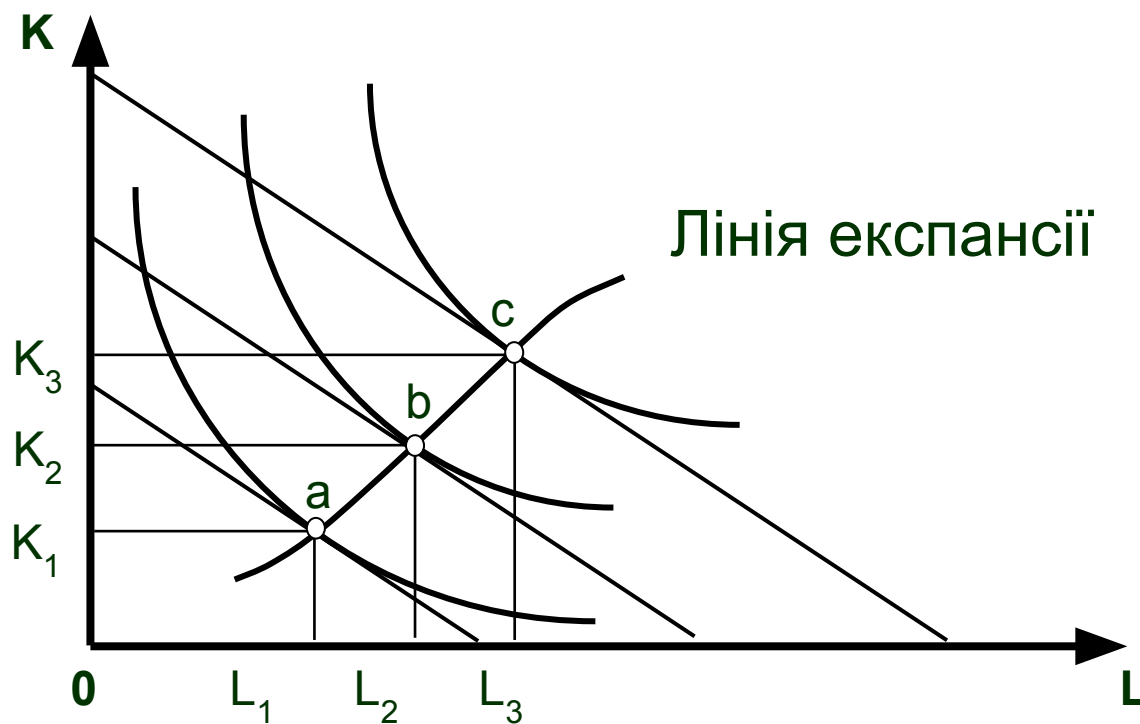

**ОПТИМАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ ВИБІР ПІДПРИЄМСТВА**

Оптимальний обсяг виробництва

Оптимальне використання ресурсів

Рис. 8.9
Оптимальна траєкторія розширення масштабів діяльності підприємства

Середні витрати довготривалого періоду

Сукупність ліній короткострокових витрат

SATC

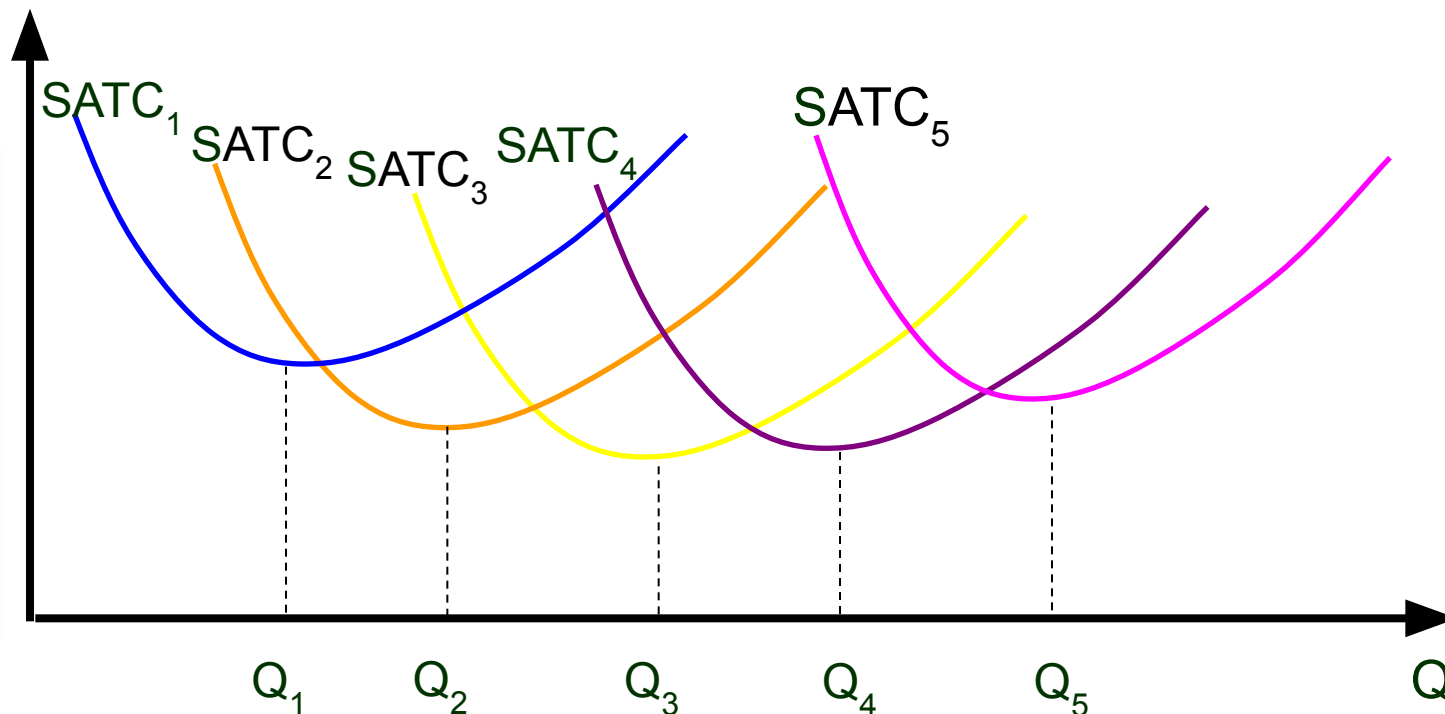

Рис. 8.10
Сукупність
короткостро-
кових
витрат
протягом
довгого
періоду

0

Q₁

Q₂

Q₃

Q₄

Q₅

Q

Середні витрати довготривалого періоду

Сукупність ліній короткострокових витрат

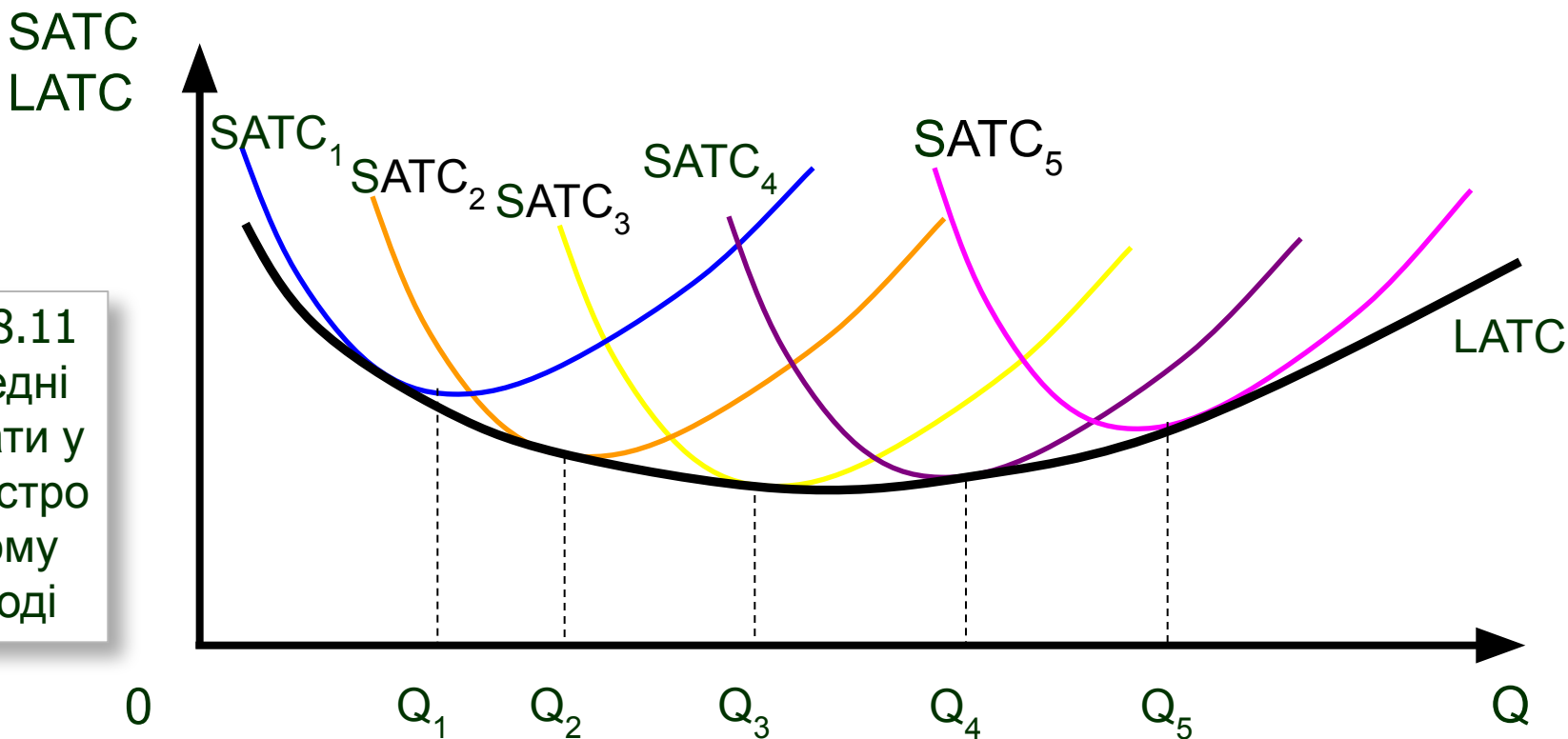

Рис. 8.11
Середні
витрати у
довгостро
ковому
періоді

Середні витрати довготривалого періоду

Середні довгострокові витрати та ефект масштабу виробництва

Рис. 8.12
Середні
витрати у
довгостро-
ковому
періоді за
спадного
ефекту
масштабу

Середні витрати довготривалого періоду

Середні довгострокові витрати та ефект масштабу виробництва

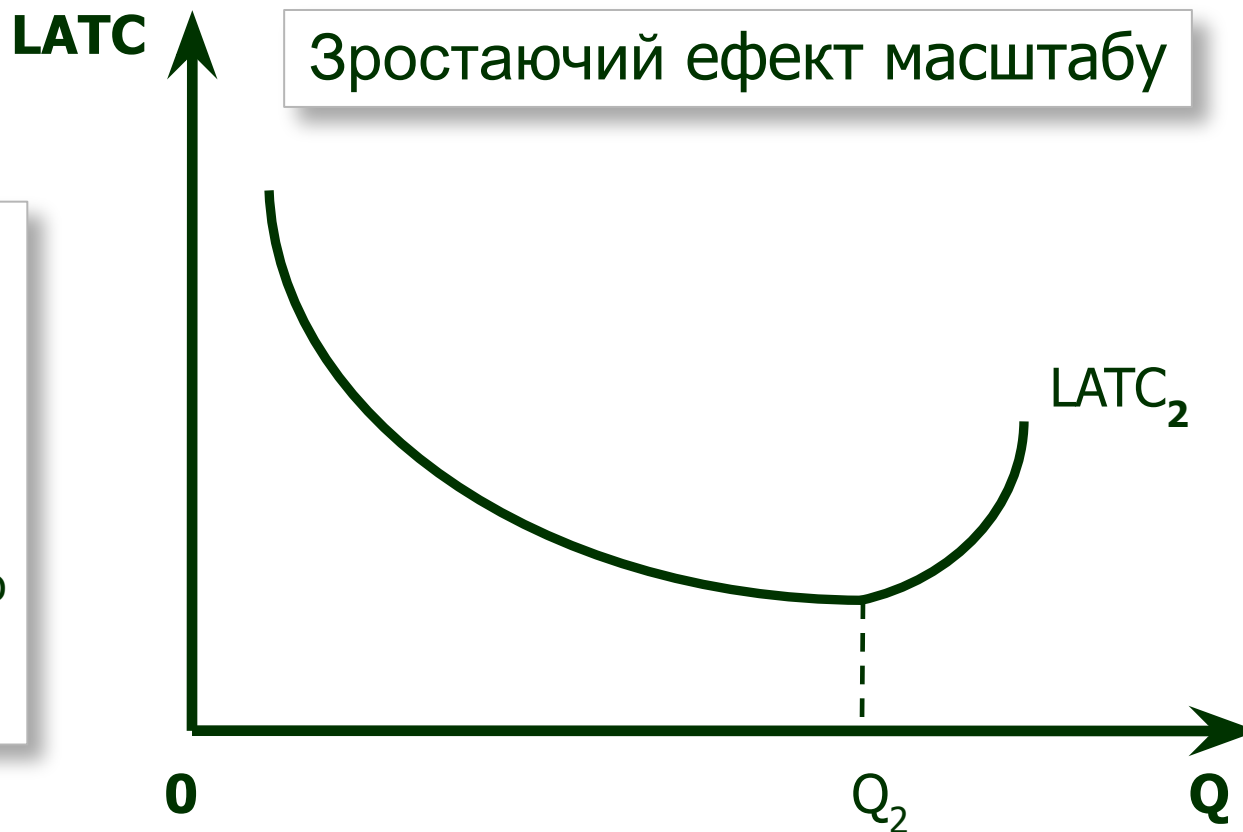

Рис. 8.13
Середні
витрати у
довгостро-
ковому
періоді за
зростаючого
ефекту
масштабу

Середні витрати довготривалого періоду

Середні довгострокові витрати та ефект масштабу виробництва

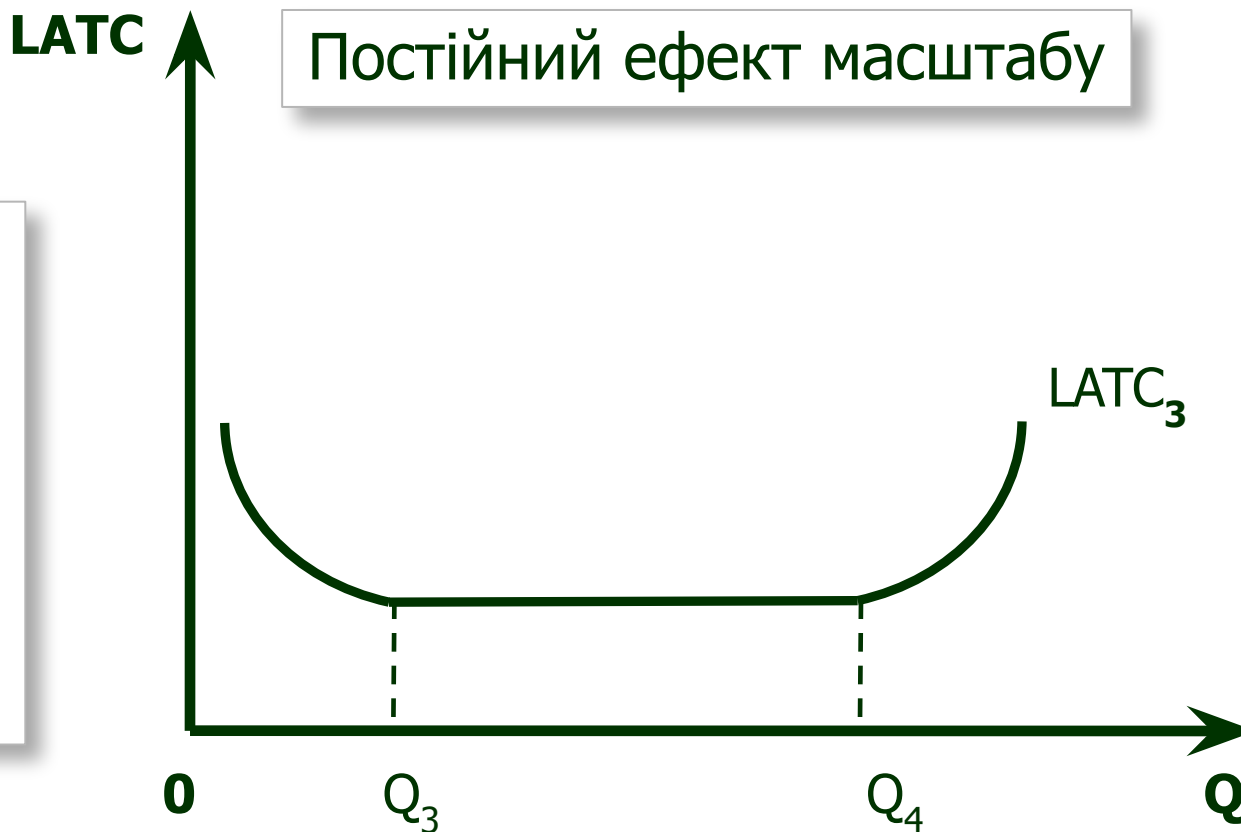

Рис. 8.14
Середні
витрати у
довгостро-
ковому
періоді за
постійного
ефекту
масштабу

ТЕМА 8. Витрати виробництва

Дякую за увагу

